

การศึกษาทางอนุกรมวิธานของเฟิน และพืชกลุ่มใกล้เคียงเฟิน

บริเวณวนอุทยานน้ำตกขุนกรณ์ จังหวัดเชียงราย

ปิยพงศ์ ราชตา

อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร. ทวีศักดิ์ บุญเกิด

วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ปีการศึกษา 2542

ภาควิชาพฤกษศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การศึกษาทางอนุกรมวิธานของเฟินและพืชกลุ่มใกล้เคียงเฟิน บริเวณวนอุทยานน้ำตกขุนกรณ์ จังหวัดเชียงราย ดำเนินการระหว่างเดือนตุลาคม 2539 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2542 สืบค้นพบและเก็บตัวอย่างเฟินและพืชกลุ่มใกล้เคียงเฟินได้จำนวน 152 ชนิด จัดอยู่ใน 56 สกุล 24 วงศ์ มีเฟิน 136 ชนิด 53 สกุล 21 วงศ์ และพืชกลุ่มใกล้เคียงเฟิน 16 ชนิด 3 สกุล 3 วงศ์ จากจำนวนทั้งหมดมีที่เป็นพืชบก 91 ชนิด พืชอิงอาศัย 50 ชนิด และพืชที่ขึ้นบนหิน 11 ชนิด มีเฟินและพืชกลุ่มใกล้เคียงเฟินในป่าเบญจพรรณชั้น 79 ชนิด ป่าเบญจพรรณแล้ง 53 ชนิด และป่าดิบเขา 78 ชนิด ในจำนวนนี้ 15 ชนิดพบเจริญอยู่ในทุกสภาพป่า ในจำนวน 152 ชนิดที่สำรวจพบ มีเฟินและพืชกลุ่มใกล้เคียงเฟิน 76 ชนิดที่ไม่เคยมีรายงานพบในจังหวัดเชียงรายมาก่อน และ 4 ชนิดเป็นการพบครั้งแรกในประเทศไทย ได้แก่ *Selaginella ciliaris* (Retz.) Spring, *Dicranopteris linearis* (Burm.f.) Underw. var. *montana* Holttum อีก 2 ชนิดคือ *Drynaria* sp. และ พันธุ์ใหม่ของ *Bolbitis appendiculata* (Willd.) K. Iwats. ต้องมีการเก็บตัวอย่างเพิ่มเพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล ตัวอย่างเฟินและพืชกลุ่มใกล้เคียงเฟินที่เก็บรวบรวมได้ ได้จัดทำเป็นตัวอย่างพรรณไม้แห้งมาตรฐาน เก็บรักษาไว้ ณ พิพิธภัณฑ์พืช ศาสตราจารย์กสิน สุวตะพันธุ์ ภาควิชาพฤกษศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้จัดทำคำบรรยายลักษณะโดยละเอียดของพันธุ์ไม้ที่ศึกษาแต่ละชนิด รูปวิธานจำแนกสกุล รูปวิธานจำแนกชนิด รวมทั้งลักษณะทางนิเวศวิทยา การกระจายพันธุ์ ชื่อพื้นเมือง พร้อมภาพประกอบ

**Taxonomic study of ferns and fern allies
in Khunkorn Waterfall Forest Park, Chiang Rai province**

Piyapong Ratchata

Thesis Advisor : Assoc.Prof. Thaweesakdi Boonkerd, Ph.D.

M.Sc. Thesis, Academic Year 1999

Department of Botany, Faculty of Science, Chulalongkorn University

---

ABSTRACT

The taxonomic study of ferns and fern allies in Khunkorn Waterfall Forest Park, Chiang Rai province has been taken from October 1996 to February 1999. Three hundreds and fifty-seven specimens were collected. They were classified into 152 species, 56 genera and 24 families. Among them, 136 species, 53 genera and 21 families are belonged to true ferns and 16 species, 3 genera and 3 families are fern allies. The 152 collected species included 91 terrestrial, 50 epiphytes and 11 lithophytes. In the three major types of forest, 79 species of ferns and fern allies occurred in the Moist Upper Mixed Deciduous Forest, 53 species thrived in the Dry Upper Mixed Deciduous Forest and 78 species grow in Hill Evergreen Forest, whilst 15 species distributed in all kinds of forest. It can be concluded that 76 species are the new records for Chiang Rai. Likewise, 4 species, which have not previously been recorded for Thailand, they are *Selaginella ciliaris* (Retz.) Spring, *Dicranopteris linearis* (Burm.f.) Underw. var. *montana* Holttum. The other 2 species, *Drynaria* sp. and probably a new variety of *Bolbitis appendiculata* (Willd.) K. Iwats., are still uncertain and need further investigation. The collected dry specimens are deposited at the Professor Kasin Suvatabhandhu Herbarium, Department of Botany, Faculty of Science, Chulalongkorn University. Full description of all species are given, keys to genera and keys to species for their identification are constructed, together with ecological data, their distribution, vernacular name. In addition, colour photographs are also provided.